

tünk — folytatta —, nagy ismeretlenségek merülnek homályba s nekünk, magyaroknak ismernünk kell az utat, amelyen a jövő felé haladhatunk. Ezt az utat csak úgy ismerhetjük meg, ha megismerjük egymást. A magyar társadalom el-differenciálódott, különbségek támadtak, amelyek ellentétet szítottak, ezeket kiküszöbölni feladatunk.

Magyarnak lenni!

A nagyhatású beszéd után Kiss Sándor Apponyi-kollégiumi tanárjelölt ismertette az elkövetkezendő munka menetét és vázolta azokat a feladatokat, melyeket ennek a munkásságnak során az egyetem padjaiban s kinn a tanyákon teljesíteni kell.

— Magyarnak lenni — mondotta — annyit jelent, mint súlyos sorsot hordozni a vállainkon. Négy száz esztendőn keresztül irtózatot nyomás nehezedett a magyarra. Idegen volt a magyarság számára minden cél és idegen volt minden eszköz, amelyet rákényszerítettek a Kárpátok népére. S ebben a százados harcban egyetlen valami volt, amely megővta ezt a népet a jövőnek: a hite. Nem holmi szépen hangzó hit és reményszólam volt ez, hanem a legbelsőbb meggyőződésből fakadó vallásos hit, amely minden nagyszerű misztikumával beleplántálta magát a magyar lelkekbe. Katolikus barátok, protestáns lelkészek vitték szét a magyar földön ezt a hitet: nem volt vallási differenciálódás, amely megbonthatta volna a teremtő egységet, azt az egységet, amely magyarnak tartotta itt meg a lelket és a földet. Golgothát járt a magyar évszázadokon át s ennek a golgothajárásnak szent hagyományaként ma sem fogadhat el mástól útmutatást a magyar, csak attól, aki végigjárta, megszenvedte a Golgothát: Krisztustól. A krisztusi hit, a krisztusi törvény hinti szét a lelkekben azokat a magvakat, amelyek a jövő terebélyes fájává növekedhetnek: a szeretetnek, testvérségnek krisztusi törvényei azok, amelyek egygő forrasztják és egyedül csak ezek forrasztják egygő ezt a népet.

— Fiúk, parasztestvérek — folytatta beszédét Kiss Sándor tanárjelölt — közös munkába kezdünk a mai napon. Ismerjük már egymást, hiszen közületek, parasztek közül jöttem én is a földről, zsellérház küszöbét léptem át, amikor ide akartam érni, ahol ma vagyok. Sokszor hallunk ma olyan hangokat, hogy minden rendben van, semmi baj nincs s ha van valami, azt majd kiküszöböljük. Hallunk nagy ígéreteket, hangzatos szavakat s látunk itt-ott tetteket is. Mi most olyan munkába fogtunk, ahol nem sokat ér a beszéd, ahol értéktelen a szócséplés. Tudjuk, hogy a magyar középosztálytól átvett mintára a magyar parasztság sorában is felültette a fejét a kényelmes élet vállalása.

— A magyar születési arányszám statisztikája szerint — folytatta — minden 1000 magyar lakosra 19 új-szülött jut ugyanakkor, amikor a szerbeknél ez a szám 28, a németeknél 27, a románoknál 30. Meg kell mondanunk, hogy egygő fog a ma-

gyar parasztság. S ha a nép pusztul, akkor erőtlenedik az állam. S ha mélyebb okait kutatjuk ennek a számarány-csökkenésnek, akkor nemcsak a középosztály utánzásának hibáit vesszük észre, hanem meglátjuk az egész magyar nemzet, a parasztság, a munkásság, a társadalom hibáit. Nincs meg a lelkünk egysége, nincs meg bennünk a lélek magyarságának öntudata. Ezt kell kialakítanunk.

— Ha majd két hét múlva hazamentek innen az egyetem padjából: vigyétek el minden házba, a szántó ekék mellé, az aratás munkájába, mindenbe és mindenhová ennek a magyar lelki egységnek példáját. Vigyétek el és hintsétek

MAGYAR NYILVANOSSÁG

KUTASSUK A MAGYAR ÖSTÖRTÉNETET címmel nagy figyelmet érdemlő cikk jelent meg Serényi Gusztáv tollából, kitűnő hetilapja, a »Szabadság« új számában. A kiváló magyar közíró ezeket írja:

— Különös korszak ez a mienk! Okmány okmányt követ a mi életünkben s ma nem csupán kíváncsiságból, hanem szükségességből is mindenki nyomozza a saját őseit, kutatja, honnan jöttek, hogyan éltek, milyen véráramlatok találkoztak ezeknek az ősökben a testében s lelki és fizikai életük milyen indítókat kapott mindabból, ami egy-egy család törzsére, évszázadokon át hatott?

Ma mindenki »családkutató« — hát a nemzetek ne legyenek azok? Számos elintézetlen kérdés van ezen a téren, például a magyarság származása terén is! Az egyik fel fogás, amely a török-tatár eredetet tartja tulnyomónak a magyarság multjában, szemben áll a finn-ugor eredetről szóló fölfogással. A politika napi kérdései sincsenek messze ettől a vitától. Ebből a szempontból feltűnő, hogy mennyire buzgó igyekezet folyik arra nézve, a legújabb szélső irányzatok részéről, hogy a magyarság őseredetére nézve bizonyos problémákat egyoldalúan állítsanak be, azzal a látható célzattal, hogy a magyarság eredetében egyes alapfogalmakat kétségbe vonjanak, vagy ezekre nézve kételyeket keltsenek.

Ezért kell ezeket a kérdéseket nekünk mihamarabb tisztázni! A mostaniak valóban a legutolsó alkalmak erre, mert olyan szörnyű keveredés van a világban — néphullámok törnek néphullámok ellen, zajlás és kavargás van mindenfelé — ami sok régi nyomot, emléket, bizonyítékot el fog ismét törölni... Nem szabad megvárunk, míg ez a pusztító munka tovább fejtődik és ezért idejében gondoskodnunk kell arra nézve, hogy a magyarság eredetét a tényleges, vitathatatlan álláspont tisztázásával és dokumentumainak megőrzésével megállapítsuk. Tartozunk ezzel utódainknak.

A magyarság ázsiai őstörténetének nyomairól már sokszor írt a »Szabadság«. Szóvaltettük, hogy milyen sürgős volna, ha a sokféle nemzetközi kulturkapcsolat ápolása mellett tudományos életünk viszszaforogna az őshaza felé is és tisztázná leszármazási kérdéseinket... Ez annál fontosabb lenne, mert ma már bizonyos tendenciát látunk ezen a téren, olyan irányban, hogy szinte kicsufolják egyesek a »turánizmust« és azt javasolják, hogy parvenük módjára szakítsuk meg kapcsolatainkat a »szedett-vedett« ázsiai néptörzsekkel és inkább másfelé keressük rokoni kapcsolatainkat...

Ez olyanforma, mint mikor a ki-keresztelkedett zsidó antiszemitává válik, vagy a paraszt sorból fölkelő középosztálybeli letagadja fejedelmis rokonságát. Egyik sem más, mint a magyar nemzet, amely nem és nem is nemzet a világban.

szét még akkor is, ha ezért bárki megtámad is benneteket. Vannak, akik nem értik meg és nem akarják, hogy ezen a földön új értelmiség kell, új értelmiség, amely osztály nélküli s amelyet nem azért nevezünk magyar értelmiségnek, mert valahol katedra előtt sajátította el a tudományt, hanem mert felismer-te az egész magyar társadalom egységének, összefogásának szükség-ségét. Ez az új értelmiség a polgárság, a munkásság, a parasztság hatalmas szintézise, lenyűgöző egysége: egy új közösség, amelyben mindenki benne van — polgár és munkás, paraszt és úr, 10 holdas és 5 holdas —, aki testvér tud lenni s aki magyar. Mert magyar lelkiség

rendkívüli lelki értékekkel és ezen nem változtathat az sem, ha egyes méltatlan, öntudatlan gyermekei, jövendő fiaai ma a magyarság értékét a turánizmus kicsufolásával igyekeznek kifényesíteni.

Arra az indítványunkra, hogy az Azovi-tengernél, Dél-Oroszországban és a Kaukázusban, valamint Perzsiában és az Aral-tó mögött rendszeres kutatások folyjanak — mégpedig színmagyar emberek bekapcsolásával is —, még eddig nem kaptunk mértékadó választ. Most az az érdekes jelentés érkezik hozzánk, hogy a magyar őstörténeti kutatás előtt Dél-Oroszország elfoglalásával egyszerre beláthatatlan távlatok nyílnak meg. A magyar és német kultuskormány nemrégiben meg-egyezett, hogy a magyar régészek is résztvesznek Dél-Oroszország muzeumainak tanulmányozásában. Ezen a réven igen értékes anyag kerülhet a magyar népvándorlást kutató tudomány kezébe.

Az ukránai és a kaukázusi körzetek földterítése új adatokhoz juttathat s olvasóink emlékezhetnek rá, hogy a »Szabadság« ismertette Benedffy Lászlónak »Kummagyarra« című könyvét, amely a Kaukázus északi lejtőjén megalakult és századokon át a tudomány és művészet légkörében virágzó egyik ősmagyar település életét ismertette. »Gyertyán fejedelem« állt a Don vidékén és a Kaukázusban letelepedett magyarság élén s ott a XIV. század végéig virágzott, ma is megőrkített gyönyörű építészeti emlékekkel tei fővárosával, aminek bizonyítékai ma is rendkívül érdeklődéssel szemlélhetjük.

A legújabb dél-oroszországi kutatásokra Fettich Nándor kapott megbízást, aki már 14 év óta folytatótt Oroszországban régészeti vizsgálatokat, amiknek kiinduló pontja 1926-ban az az utvonat volt, amelye Fettich Berlingen, Stettinen és Finnországban át jutott el Dél-oroszországba. A kutatásokban újabb részt vesz Fettichel együtt László Gyula, a kolozsvári erdélyi tudományok intézet régésztanára is. A kutatások egyik célja az, hogy a magyarság rokoni kapcsolatait keressék. Már eddig is értékes anyagot gyűjtött erre nézve Fettich, aki nemrég beszámolt munkájának eredményéről és a többi közt megemlíti, hogy a Kazánban összegyűjtött anyagát a német követtség kurirpostájával még a háború előtt Berlinbe küldte. Ezek tehát máris a tudományos világ rendelkezésére állnak.

Ezek azonban csak a régészeti buvárlatok, amelyeket ki kellene egészíteni néprajzi, nyelvészeti, valamint a formanyelvre vonatkozó kutatásokkal, az ősi írásmód, az építkezés, a gazdálkodás emlékeivel, a mesék, mondák, dalok gyűjtésével is! Azért volna ez sürgős (mihelyt nem lesz ennek akadály), mert a most folyó háború színtere éppen arra felé készül kiterjedni, amely vidéknek őstörténeti felderítése a magyarságot annyira érdekelteti. Ohajtandó lenne, ha a magyar tudományosság részéről minden erre vonatkozó intézkedés programja a végrehajtásának előkészítése történet-ne arra az időre, amikor majd a további kutatásoknak nem lesz akadály.

kialakításáról van szó, arról a magyar lelkiségről, amely nem akar semmi mást, csak magyarrá, magyarnak munkálni a magyar földet. Nekünk, magyaroknak kell egygő lennünk.

A nagy tapssal fogadott beszéd után a jelenlévő professzorok melegen gratuláltak Kiss Sándornak. Ezzel a megnyitó véget ért. A parasztifjak, az előadók és professzorok egygő maradtak s megbeszéltek a további munkarendet. A január 21-ig tartó tanfolyam programja a következő:

A munkarend

Az irodalmi szemináriumon elősönek Gergely Gergely tanár tart előadást a gazdaiifjaknak. A magyar irodalom áttekintése a XIX. századig: a ma is élő mondanivalójú írók: éimen. Ugyancsak Gergely Gergely adja elő a »XIX. század nagyjai«, »A mai magyar próza«, »A mai magyar költészet« című tanulmányait is. Kristó Nagy István és Nyikos Gyula »A mai magyar irodalom harca a népért« címen adnak elő s bemutatják az újságokat, folyóiratokat a tanfolyam résztvevőinek.

A program további részében történelmi, földrajzi, egészségügyi, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi, közgazdaságtani, társadalomtudományi, jogi, honvédelmi kérdéseket tárgyalnak, majd a tanya és a falu életének bemutatása következik. A tanfolyam befejező napjaiban különféle kiránduláson vesznek részt a hallgatók: a Horthy-telepen, a városházán, az OTI-nál, a mentőállomáson, a múzeumban, az egyetem különféle intézeteiben és a város egyes intézményeiben jelennek meg s hallgatják végig a szakértő vezetőik helyszíni előadását.

Ezzel a népművelési akcióval egész Magyarországon egyedülálló munkálkodást kezdett meg a szegedi egyetem ifjúsága. A magyarság, az örök magyar föld és a dogozó magyar kezek szeretete vezeti az egyetemi ifjakat és az egyetem padjaiba ülő gazdaiifjúságot ezen az úton. Ez a közös munka, ez az egydobbánású lépés, ez a lelkek kiáltásának összecsendülése nagyszerű volt és biztató a szerda déli megnyitáson. Hiszünk, mert láttuk a csillogó szemekben a hitet s az asztalra tett kezekben az erőt és hallottuk a halk szavakban — amelyek minden hangoskodás és harsogás nélkül szólta a teremben — a magabiztosságot, az elhatározást.

Igérgetés nélkül volt ígérte ez a délelőtti: a kezek, a szívek és mondatok egymásra találtak s úgy hiszünk, nem szűnnek meg szétvetni a magvakat, nem szűnnek meg továbbvinni a magyar igazság egyszerű, jelszavak és szólamok nélküli mondatait akkor sem, ha az egyetem padjaiból megtárgult ismerettel, kitárult horizonttal, megerősödött magyar lélekkel kilépnek a gazdaiifuk a tanyák útjára és a falvak házai közé.

Nagy a feladatuk és fontos a küldetésük. Az egyetemen a munkálkodó értelmiség és a dolgozó magyar parasztiatltság találta meg egymást s ennek csodálatos eredményei lehetnek.